

OPERAPLUS.CZ

1. Zásnuby ve snu aneb tragikomicky rozehraná partie

18.02.2022 operaplus.cz - Blanka Hrubá

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadlo (6); moravskoslezské (5); Národní (5); NDM (2); Antonína; Dvořáka; opera; opery; Ostravě; ostravské

Jediným velkým operním dílem Hanse Krásky Zásnuby ve snu se **Národní divadlo moravskoslezské** rozhodlo uvést svou novou dramaturgickou řadu Opery

terezínských skladatelů, která příznivcům hudby přibližuje tvorbu tří meziválečných autorů, jež prošli terezínským ghettem a byli následně připraveni o život v Osvětě.

Krásova opera měla svou světovou premiéru v Praze v Neues deutsches Theater v roce 1933 a po více než šedesáti letech, kdy upadla v zapomnění, se zde vrátila jako významný kulturní a politický krok díky nastudování Státní opery Praha v koprodukcii s Nationaltheater Mannheim. V **Ostravě** je tato **opera** uváděna poprvé a k jejímu nastudování ve spolupráci s Národním divadlem došlo v rámci projektu Musica non grata za podpory Velvyslanectví Spolkové republiky Německo Praha.

Opera Zásnuby ve snu o dvou dějstvích vznikla v roce 1930 na libreto Rudolfa Fuchse a Rudolfa Thomase, vytvořené na námět novely Fjodora Michajloviče Dostojevského Strýčkův sen. Děj, zkoncentrovaný v opeře do jednoho dne, nás zavádí do 19. století do domu Marji Alexandrovny v provinčním městečku Mordasov. Navzdory citům své dcery Ziny k chudému a nemocnému učiteli Feďovi se jí její matka Marja snaží provdat za projížďejícího Knížete, bohatého a zmateného starce, který by obě finančně zajistil. Plánované zásnuby však překazí mladý diplomat Pavel, Zinin ctitel, který Knížete, svého údajného strýce, přesvědčí, že se mu jeho nabídka k sňatku jen zdála. Společně s Marjinou sestrou Nastasjou pak zorganizují návštěvu místních žen, při níž jsou Marjiny intriky veřejně odhaleny, Zina se čestně přiznává ke své lásce k Feďovi a omlouvá se Knížeti za své neupřímné chování. Čistota jejího vyznání však vyjde naprázdno, když po odjezdu Knížete přichází zpráva, že Feďa zemřel a ona zůstává sama neprovdána. Ze slov archiváře, který se údajně setkal se samotným Dostojevským, v inscenaci stále přítomným prostřednictvím řady odkazů, se na závěr dozvídáme, že Zinu osud a její matka nakonec společně zlomili, takže se na východě provdala za místního guvernéra a její duše ztvrdla na kámen. V komické operní nadsázce nám jsou tak líčeny satirické momenty z běžného života ruských maloměstáků s jejich osobními ambicemi a snahou po společenském životě v pařížském stylu. Celý děj je pojat jako absurdní snová fraška, v níž všude panuje klam a přetvářka. Zvukomalebná hudba vychází z hudebního citění skladatelů, jako byli Schönberg, Stravinský, Janáček, a je průběžně deformována do groteskních poloh, kombinujících také prvky jiných hudebních žánrů počátku 20. století. Před posluchačem se tak v kontrastech a přechodech mezi expresivními disonancemi a křehkou tonalitou rozvíjí kolážová plocha, která místy získává až na revuální charakter, jak je tomu například v duetu o pomstě mezi Pavlem a Nastasjou. Kombinace jazzu, swingu, romantických náznaků či dokonce doslovné citace árie Casta Diva z Belliniho opery Norma vytváří hudební svět, kde stejně jako ve snu neexistují žádné hranice.

Krásovu hudební montáž podtrhuje minimalisticky pojatá scéna Daniela Dvořáka, již kotví "freudovská pohovka" a v jejímž centru dominuje ikonický obraz českého expresionismu Emila Filly Čtenář Dostojevského. Ten sedí ve svém křesle zoufale zhroucen pod tíhou ztráty hodnot, jako jsou tradice a víra, a jež jsou nahrazovány novými, často pragmatickými záměry. Plošné barvy, vládnoucí na obraze, fungují stejným způsobem na kostýmech Marty Roszkopfové a pomáhají své nositele blíže charakterizovat. Zina tak vystupuje v bílém jako nevěsta s kyticí, která hájí svou čistotu. Její představitelka Veronika Rovná svou roli skvěle ovládla a sošnou, až záměrně strnulou gestiku, dramatinou pouze občasnými výkřiky duše, hlasově obohatila o mladistvou naivitu, naplněnou vnitřním žářem. Marja v pěvecky i herecky skvostném podání katalánské mezzosopranistky Marty Infante byla pravou kuplířkou. Náročný pěvecký part, v němž kantiléna dostávala mezi kaskádami expresivních skoků jen velmi malý prostor, dokázala skvěle skloubit s hereckými etudami, při nichž se pohybovala na široké výrazové škále od afektovaného zoufalství přes falešnou snahu se vlichotit až po výstup v duchu španělské tanečnice. Vynikající byl také slovenský barytonista Pavol Kubáň jako stále oklamávaný Kníže, jehož hlasový tón působil až podmanivě a vyvolával u posluchačů hluboké sympatie ke zmatené postavě, kterou ztvárňoval. Také mexický tenorista Jorge Garza jako neúspěšný nápadník Pavel byl ve své roli pěvecky i herecky velmi přesvědčivý, stejně jako v drobnějších rolích Roman Vlkoš jako archivář a Monika Jägerová jako Barbara. Ženské intrikaření pak výstižně prokreslily také Irena Parlov v roli Nastasji a Hana Dobešová jako Sofia Petrovna.

Představení mělo dynamický spád, ke kterému nemálo přispěla velmi energická taktovka Adama Sedlického, který se společně s Markem Šedivým ujal hudebního nastudování. Celému realizačnímu týmu, který pod vedením režiséra Jiřího Nekvasila tvořili vedle výše jmenovaných také sbormistr Jurij Galatenko, dramaturg Juraj Bajús a Yago Catalinas Heredia s Janou Tomsovou, jež participovali na choreografii, a všem interpretům se podařilo vytvořit strhující modernistické nastudování, které je nejen inspirativním, ale i záslužným počinem, a jež také díky skvělým pěveckým a hereckým výkonům zaslouženě obohatí repertoár **ostravské opery** a v listopadu následně také Státní opery Praha.

Hans Krása: Zásnuby ve snu – premiéra

17. února 2022, 18:30 hodin

Divadlo Antonína Dvořáka, Ostrava

Inscenační tým:

Hudební nastudování: Marek Šedivý, Adam Sedlický

Dirigent: Adam Sedlický

Režie: Jiří Nekvasil
Scéna: Daniel Dvořák
Kostýmy: Marta Rozskopfová
Pohybová spolupráce: Yago Catalinas Heredia, Jana Tomsová
Sbormistr: Jurij Galatenko
Dramaturgie: Juraj Bajús
Osoby a obsazení:
Marja Alexandrovna: Marta Infante
Zina: Veronika Rovná
Nastasja: Irena Parlov
Kníže: Pavol Kubáň
Pavel: Jorge Garza
Barbara: Monika Jägerová
Sofia Petrovna: Hana Dobešová
Archivář města Mordasova: Roman Vlkovič
Sluha Theophil: Jiří Dvořák, Tomáš Chudoba
Sbor a orchestr **NDM** – koncertní mistři Vladimír Liberda a Jan Šošola
Balet **NDM** a externisté
Mohlo by vás zajímat

Hans Krása: Zásnuby ve snu, **Národní divadlo moravskoslezské** (foto Martin Popelář) Hans Krása: Zásnuby ve snu, **Národní divadlo moravskoslezské** (foto Martin Popelář)

Hans Krása: Zásnuby ve snu, **Národní divadlo moravskoslezské** (foto Martin Popelář)

Hans Krása: Zásnuby ve snu, **Národní divadlo moravskoslezské** (foto Martin Popelář)

URL | <https://operaplus.cz/zasnuby-ve-snu-aneb-tragikomicky-rozehrana-partie/>

« zpět na začátek